

نیازهای آموزشی دانشجویان علمی کاربردی کشاورزی شاغل در طرح کار حین تحصیل مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی

شهرام مقدس فریمانی^۱، مهدیه السادات میرترابی^۲

اعضو هیات علمی موسسه آموزش عالی علمی کاربردی و مهارتی جهادکشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

shmfarimani@yahoo.com

آ دانش آموخته دکتری ترویج و آموزش کشاورزی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تهران

msmirtorabi@yahoo.com

چکیده

یکی از اهداف آموزش‌های علمی کاربردی کشاورزی بوجود آوردن زمینه مهارت‌جویی دانشجویان در کنار یادگیری مفاهیم علمی روز کشاورزی است. لذا برنامه‌ریزی به منظور اجرای پروژه‌های عملیاتی از جمله طرح‌های کارحین تحصیل از رویکردهای مهم نظام آموزش عالی علمی کاربردی کشاورزی در مراکز آموزش جهاد کشاورزی است. پژوهش حاضر به بررسی نیازهای آموزشی با رویکرد تجزیه و تحلیل مشکلات طرح کار حین تحصیل دانشجویان و با رویکرد تحقیقات کیفی به صورت موردکاوی بوده است و با استفاده از فن تحلیل محتوای کیفی انجام شده است. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش مصاحبه عمیق و نیمه‌ساختارمند بود. جامعه آماری شامل دانشجویان شاغل در طرح کار حین تحصیل بودند که با روش نمونه‌گیری هدفمند ۷ نفر از دانشجویان در دو مرکز آموزش عالی امام خمینی و مرکز آموزش دامغان انتخاب شدند. برای قابلیت اعتبار از تکنیک مثلث‌سازی و برای پایایی از هدایت دقیق جریان مصاحبه‌ها، ایجاد فرایند ساخت‌مند برای اجرا و تفسیر مصاحبه‌ها و تشکیل کمیته تخصصی استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از فن تحلیل محتوای کیفی با رویکرد استقرایی منجر به استخراج ۹۵ کد اولیه شد که در ۶ مضمون اصلی دسته بندی گردید. کمبود آموزش‌های عملی و کاربردی تخصصی و به روز، مشکلات اداری و اجرایی طرح، فراهم نبودن زیرساخت‌های فیزیکی و مالی برای اجرای طرح، عدم آگاهی در مورد نحوه نوشتن طرح‌های پیشنهادی کاربردی و واقعی، عدم شناخت بازار و نیاز واقعی مشتریان و عدم آمادگی عملی، مهارتی و روانی دانشجویان برای شروع طرح از مشکلات طرح کار حین تحصیل از نظر دانشجویان بود. با توجه به یافته‌ها برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه بازاریابی و بازاریابی و بازاریابی، مدیریت واحد تولیدی-اقتصادی، و روش‌های دسترسی به اطلاعات برای دانشجویان شاغل در طرح‌های کار حین تحصیل پیشنهاد شد.

کلمات کلیدی: علمی-کاربردی، طرح کار حین تحصیل، تحلیل محتوای کیفی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی

Educational Needs of Agricultural Technical and Vocational Students Employed in the Work Plan While Studying in Agricultural Research and Education Centers

Shahram Moghaddas Farimani

Assistant Prof. of Institution of Technical and Vocational Higher Education, Agriculture Jihad,
Agricultural Research, Education and Extension Organization (AREEO), Tehran, Iran

Shmfarimani@yahoo.com

Mahdieh Sadat Mirtorabi

Ph.D. Graduated, Agricultural Extension and Education, Department of Agriculture and Natural
Resources, University of Tehran, Tehran, Iran

Msmirtorabi@yahoo.com

Abstract

One of the goals of agricultural technical and vocational education is to create academic skills in students along with learning the scientific concepts of agriculture. So in order to implement operational projects, the programs such as work plans while studying, is one of the important approaches of the technical and vocational education system in agricultural research and education centers. The aim of the present study was investigate the educational needs of using work plan problems' analysis approach during the study and by qualitative research approach. The data gathering tool was a deep and semi-structured interview. The statistical population consisted of students working in the work plan during the study, which was selected through targeted sampling of 7 students in two Imam Khomeini and Damghan Higher Education Centers. For reliability, triangulation technique was used to ensure the accuracy of the conduct of the interviews, the creation of a constructive process for the implementation and interpretation of interviews and the formation of a specialized committee. Data analysis using qualitative content analysis technique with inductive approach that resulted showed 95 initial codes that were categorized in 6 main themes. Lack of specialized and up-to-date and practical training, Administrative and executive problems of the project, the lack of physical and financial infrastructure for projects, lack of knowledge about how to write practical proposals, Lack of recognition of the market and the actual needs of customers and lack of practical, skillful and psychological readiness for students to start the project were the most problems of the work plan during the study in the students' view. According to the findings, conduct training about marketing and market, business unit management and methods of access to information has been suggested for students who working in work plans while studying.

Key words: Technical and vocational, Work plan while studying, Qualitative content analysis, Agricultural research and education centers

مقدمه

بخش کشاورزی به عنوان بخشی مولد که تامین کننده غذای انسان است نقش انکار ناپذیری را در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تمام جوامع بشری ایفا می‌کند. علاوه بر آن، کشورها با هدف امنیت غذایی به طور ویژه به موضوع توسعه کمی، کیفی و توانمندسازی کارآفرینان و تلاشگران این بخش توجه ویژه‌ای دارند. واضح است که اولین گام در جهت دستیابی به اهداف فوق ارائه آموزش‌های اثربخش به تمامی فعالان این عرصه می‌باشد. شواهد تجربی در بسیاری از کشورهای توسعه یافته نشان داده است افرادی که آموزش عالی را تجربه می‌کنند، با سطوح پایین تری از بیکاری مواجه می‌شوند. همچنین تعدادی از محققان از مطالعات تجربی خود به این نتیجه رسیده‌اند، با افزایش سطح آموزش، احتمال بیکاری کاهش می‌یابد. اما لزوم آموزش بیشتر معمولاً به عملکرد بهتر بازار کار بستگی دارد (Livanos, 2009). بررسی فائو (۲۰۱۴) نشان می‌دهد مهمترین چالش دانش‌آموختگان کشاورزی در این حوزه آموزش ضعیف و دسترسی ناکافی آنها به دانش و اطلاعات مناسب و منطبق بر نیاز بازار کار است. از این رو لازم است موسسات آموزشی آموزش‌های خود را با فرصت‌های بازار کار مرتبط سازند و با کارفرمایان مشارکت داشته باشند تا این اطمینان حاصل شود که مهارت‌های دانش‌آموختگان کشاورزی به نیاز بازار پاسخ می‌دهد و فارغ‌التحصیلان جوان می‌توانند از اطلاعات آموخته شده استفاده کنند (Paisley, 2012). مطالعه یونسکو (۲۰۱۲) تاکید می‌کند که با افزایش تعداد دانشجویان آموزش عالی، توجه بیشتری باید به کیفیت مهارت‌های دانشجویان فارغ‌التحصیل و ارتباطشان با تقاضای نیروی کار در محیط واقعی شود. بوجود آوردن زمینه مهارت‌جویی دانشجویان در کنار یادگیری مفاهیم علمی روز کشاورزی از اهداف آموزش‌های علمی کاربردی کشاورزی است. فلسفه ظهور دانشگاه علمی کاربردی در زمینه کشاورزی و به تبع آن موسسه آموزش عالی علمی کاربردی وزارت جهاد کشاورزی، تقویت جنبه‌های مهارتی آموزش کشاورزی و تربیت تکنسین کشاورزی می‌باشد. اگر چه در موسسه آموزش عالی علمی کاربردی مباحث و آموزش‌های نظری با عمق و تفصیل بیشتر و به عبارت دیگر آموزش‌های تئوری به صورت تخصصی‌تر ارائه می‌گردد ولی در عمل چنین به نظر می‌رسد که هنوز فرد دانش‌آموخته از توانمندی کافی و جرات، جسارت و اعتماد به نفس کافی برای حضور در عرصه و بازار کار و تولید برخوردار نیست. از این رو موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی در راستای اهداف بخش و افزایش بهره‌وری آموزش‌های مهارتی کشاورزی، با ایجاد زمینه و فرصت مناسب برای دانشجویان رشته‌های علمی کاربردی کشاورزی در سطوح کاردانی و کارشناسی و به منظور ارتقای سطح علمی و عملی آنها، طرح کار حین تحصیل دانشجویان علمی کاربردی کشاورزی را از نیمه دوم سال ۱۳۹۴ در سطح گسترده در مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی سراسر کشور و با هدف توانمندسازی و کارآمدی دانشجویان دوره‌های علمی کاربردی کشاورزی آغاز کرده است (بصام، ۱۳۹۶). از جمله اهداف این طرح می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ایجاد فرصت مناسب برای دانشجویان به منظور ارتقا سطح دانش عملی و کسب تجربه و ایجاد ارتباط کاربردی با بازارهای هدف،
 - ایجاد روحیه تعاون و کار گروهی در بین دانشجویان،
 - تقویت ارزش‌هایی چون روحیه خودباوری و اعتماد به نفس، تعاون و کار جمعی و مشارکت قانونمند در جهت تسهیل فرایند اشتغال دانشجویان،
 - توسعه فرهنگ کارآفرینی در بین دانشجویان (بصام، ۱۳۹۶).
- در راستای تحقق اهداف بالا از سال ۱۳۹۴ که این طرح آغاز به کار کرده و تاکنون ۱۰۰ طرح کار حین تحصیل برای دانشجویان علمی کاربردی شاغل به تحصیل در مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی سراسر کشور اجرا شده و بیش از ۴۵۰ دانشجو بطور مستقیم و غیر مستقیم در این طرح‌ها فعال هستند (جدول ۱). در این مدت مهمترین دستاوردهای اجرای طرح‌های کار حین تحصیل عبارت بوده‌اند از:
- ۱- اجرای طرح‌های کار حین تحصیل باعث شده که دانشجویان در کنار مباحث نظری، توانمندی‌هایی را در زمینه شغلی کشاورزی کسب نمایند و مهارتی خاص را به صورت علمی آموزش ببینند.

- ۲- فضاهایی که در برخی موارد بلااستفاده در مراکز آموزش موجود می باشد با کمترین هزینه بازسازی و به یک فضای مناسب برای تولید و کسب و کار برای دانشجویان تبدیل گردیده و دانشجویانی که از نظر مالی توان ایجاد چنین بستر فعالیتی را نداشته اند، توانسته اند از این فضاها استفاده نمایند.
- ۳- با توجه به توان علمی مدرسان و محققان، شرایط برای ارائه ایده ها و طرح های جدید مهیا گردیده است.
- ۴- اجرای این طرح ها باعث ایجاد درآمد مجری و همکاران طرح شده است موسسه آموزش عالی علمی کاربردی و مهارتی جهادکشاورزی (خداری، ۱۳۹۶).

جدول ۱- تعداد طرح های کار حین تحصیل اجرا شده طی سالهای ۱۳۹۴-۱۳۹۶

سال	تعداد استان های مجری	مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی	تعداد طرح	تعداد دانشجویان شاغل در طرح
۱۳۹۴	۱۴	اصفهان، البرز، فارس، مازندران، گیلان، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، بوشهر، گلستان، دامغان، جیرفت، سیستان و بلوچستان، همدان، آذربایجان غربی	۴۳	۲۰۳
۱۳۹۵	۷	اصفهان، البرز، خراسان رضوی، دامغان، قزوین، گلستان، مازندران	۲۱	۱۰۷
۱۳۹۶	۱۰	اصفهان، البرز، فارس، مازندران، قزوین، گلستان، قم، سیستان و بلوچستان، دامغان، خراسان شمالی	۳۴	۱۴۹

اکنون پس از سپری شدن سه سال از اجرای طرح کار حین تحصیل لازم است برای افزایش اثربخشی، این طرح آن مورد بررسی قرار گیرد تا برنامه ریزان نسبت به جنبه های مثبت و منفی طرح آگاهی پیدا کرده و با استفاده از نتایج آن به اصلاح و بهبود طرح اقدام نمایند. همچنین لازم است با ارائه آموزش های مورد نیاز به دانشجویان مجری و همکار در این طرح ها، اثربخشی آنها را افزایش داد. در این راستا در ابتدای امر لازم است مسائل و مشکلات از دیدگاه دانشجویان درگیر در طرح کار در حین تحصیل مورد بررسی قرار گیرد و از آنجا که انتقال دانش و مهارت از تاکیدات موسسه آموزش عالی علمی کاربردی است لازم است تا نیازهای آموزشی و مهارتی دانشجویان درگیر در طرح کار حین تحصیل مشخص گردد. نیاز آموزشی تغییرات مطلوبی است که در فرد یا افراد از نظر دانش، مهارت یا رفتار بوجود می آید تا بتواند وظایف مربوط به شغل خود را در حد مطلوب و منطبق با استانداردها انجام دهند (میرگوهر و موحد محمدی، ۱۳۸۷). نیاز آموزشی فاصله ای است میان آنچه فرد یا گروه شغلی خاصی باید بدانند و انجام دهند و آنچه که در شرایط موجود می دانند و انجام می دهند، نیاز آموزشی در حقیقت شکاف میان سطح کنونی و سطح مطلوب توانایی افراد در انجام وظایف و مسئولیت های خویش می باشد (علیپور و تورجی، ۱۳۹۲). نیاز آموزشی را می توان کمبود دانش لازم، مهارت رفتاری و یا شریطی دانست که از انجام کار به شکل مطلوب و رضایت بخش ممانعت می کند و از طریق آموزش قابل رفع است و نیازسنجی فرایند جمع آوری و تحلیل اطلاعاتی است که براساس آن نیازهای افراد گروه ها و جوامع مورد شناسایی واقع می شود (دادمان، ۱۳۸۲). به طور کلی دو رویکرد عمده نیازسنجی آموزشی وجود دارد رویکرد اختلافی که مبتنی بر فرایند اندازه گیری فاصله بین وضعیت مطلوب و وضعیت موجود است و در آن از دو الگوی قیاسی و یا استقرایی استفاده می شود و رویکرد تشخیصی که مبتنی بر تعریف نیاز به عنوان وجود نقص یا مشکل برای فرد یا خواستن و ترجیح و احساس نیاز توسط فرد است (میرگوهر و موحد محمدی، ۱۳۸۷). با توجه به رویکردهای نیازسنجی، جدید و منحصر به فرد بودن طرح کار حین تحصیل در مراکز آموزش علمی و کاربردی جهاد کشاورزی و افزایش اثربخشی این طرح، در پژوهش حاضر دو سوال اصلی مدنظر قرار گرفت. الف) دانشجویان در فرایند طرح کار در حین تحصیل با چه مشکلاتی رو به رو هستند؟ ب) چه آموزش ها و دوره هایی به حل مشکلات دانشجویان در این طرح کمک می کند؟

مواد و روش‌ها

رویکرد پارادایمیک در این پژوهش، رویکرد کیفی بود. با توجه به ماهیت توصیفی و اکتشافی موضوع مورد بررسی و ضرورت کشف جزئیات و اطلاعات عمیق در زمینه موضوع مورد مطالعه و عدم وجود پیشینه مطالعاتی جامعی در رابطه با مشکلات طرح کار در حین تحصیل، در این مطالعه از روش موردکاوی استفاده شد. گردآوری داده‌ها به روش مصاحبه عمیق و نیمه‌ساختارمند صورت گرفت. روش نمونه‌گیری هدفمند بود و از بین مراکزی که طرح کار در حین تحصیل در آنها اجرا می‌شود، دو مرکز آموزش عالی امام خمینی (ره) کرج و مرکز آموزش کشاورزی و منابع طبیعی دامغان انتخاب شده و با ۷ نفر از دانشجویانی که در حال حاضر در طرح کار در حین تحصیل مشغول بودند مصاحبه صورت گرفت. مصاحبه به صورت نیمه ساختارمند و با طرح سوال باز در زمینه نوع فعالیت و مسائل و مشکلات آنها از بدو شروع طرح تاکنون آغاز شد و باقی پرسش‌ها براساس پاسخ‌های مصاحبه‌شونده طرح گردید. در هر مرکز مصاحبه‌ها به صورت گروهی صورت گرفت. تمامی مصاحبه‌ها ضبط شده و برای استخراج نکات کلیدی چندین بار مورد بررسی قرار گرفتند.

فنون مختلفی برای تحلیل و طبقه‌بندی داده‌های جمع‌آوری شده در پژوهش کیفی وجود دارد مانند روش‌های تحلیل زمینه، فن تحلیل محتوا، روش مقایسه مداوم تحلیل داده‌ها، تحلیل گفتمان، تحلیل مکالمه و داستان‌سرایی که بسته به نوع پژوهش از هر کدام استفاده می‌شود (Jake, 2006). در پژوهش حاضر برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و ارتباط بین زمینه‌ها و طبقه‌بندی اطلاعات از فن تحلیل محتوای کیفی استفاده شد. تحلیل محتوای کیفی یکی از فنون تحقیق است که برای تحلیل داده‌های متنی از جمله مصاحبه‌های پیاده شده، کاربرد فراوانی دارد. فن تحلیل محتوای کیفی در جایی که تحلیل کمی به محدودیت‌هایی می‌رسد، نمود می‌یابد. بنابراین تحلیل محتوای کیفی را می‌توان برای تفسیر ذهنی محتوایی داده‌های متن از طریق فرایندهای طبقه‌بندی نظام‌مند، رمزبندی، و تم‌سازی یا طراحی الگوهای شناخته شده دانست. با فن تحلیل کیفی می‌توان یک رویکرد تجربی، روش‌شناسانه و کنترل شده متون در درون زمینه ارتباطی، بر طبق قواعد تحلیل از محتوا و روش مرحله به مرحله با رعایت عناصر مورد مطالعه در نظر گرفت. برپایه این تعاریف فن تحلیل محتوای کیفی به پژوهشگران اجازه می‌دهد که اصالت و حقیقت داده‌ها را به گونه ذهنی ولی با روش علمی تفسیر کنند. اعتبار نتایج به وسیله وجود یک فرایند رمزبندی نظام‌مند تضمین می‌شود. فن تحلیل محتوای کیفی به فراسویی از کلمات یا محتوای عینی متون می‌رود و تم‌ها یا الگوهایی را که آشکار یا پنهان هستند به صورت محتوای آشکار می‌آزماید. موفقیت تحلیل محتوای کیفی بستگی به فرایند رمزگذاری دارد که فرایند بنیادین رمزگذاری، سازمان‌دهی مقدار فراوانی از متن در قالب دسته‌بندی کوچکتر است. دسته‌بندی‌ها، الگوها یا مطالبی هستند که یا به گونه مستقیم از متن به دست می‌آیند و یا پس از تحلیل متن حاصل می‌شوند (عادل مهربان، ۱۳۹۴). در پژوهش حاضر برای تعیین قابلیت اعتبار از تکنیک تثلیث (مثلت‌سازی) نظیر استفاده از منابع تاییدگر، محققان و روش‌های متعدد در طی فرایند جمع‌آوری و تحلیل داده استفاده شد و برای پایایی از هدایت دقیق جریان مصاحبه‌ها برای گردآوری داده‌ها، ایجاد فرایند ساخت‌مند برای اجرا و تفسیر مصاحبه‌ها و کمیته تخصصی استفاده شد.

نتایج و بحث

به منظور دستیابی به اینکه دانشجویان در کل فرایند طرح کار در حین تحصیل با چه مشکلاتی رو به‌رو هستند؟ و چه آموزش‌ها و دوره‌هایی به حل مشکلات دانشجویان در این طرح کمک می‌کند؟ سعی شد با پرسیدن سوال‌های چیست؟ چگونه؟ و چرا؟ مشکلات دانشجویان در این طرح استخراج شود. بعد از گردآوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل آنها از طریق فن تحلیل محتوای کیفی با رویکرد استقرایی انجام شد. داده‌ها در هفت مرحله تحلیل، کدگذاری و استخراج مضمون‌ها به شرح زیر انجام شد:

- (۱) مرحله طرح پژوهش: سوال اصلی پژوهش این بود که چه مشکلاتی برای دانشجویان در طرح کار حین تحصیل وجود دارد؟
- (۲) مرحله گردآوری و تنظیم داده‌ها: در این مرحله داده‌های پژوهش از طریق مصاحبه و یادداشت‌برداری میدانی به دست آمد.

۳) کدگذاری باز: در این مرحله نکات کلیدی داده‌ها در قالب ۹۵ کد اولیه استخراج شد. در این مرحله پس از فهرست کردن تمامی نکات کلیدی مصاحبه‌ها به هر نکته یک کد (یک عنوان) تخصیص داده شده است (جدول ۲).

جدول ۲: مفاهیم استخراجی از مصاحبه‌ها

کد اولیه	متن مصاحبه (نکات کلیدی)	کد
هزینه کرد غیر ضروری در طرح به علت کم تجربگی	در طرح اولیه به علت کم تجربگی مواردی ارائه دادیم و هزینه کردیم که خیلی واجب نبود	۰۰۱
عدم آگاهی درباره ضروریات طرح پیشنهادی	مواردی که شاید واجب‌تر بود را به این علت که نمی‌دانستیم ارائه نکردیم	۰۰۲
هزینه کرد غیر ضروری در طرح به علت کم تجربگی	فکر می‌کردیم مه پاش حتما لازمه و هزینه بالایی هم برد در حالی که با هزینه کمتر و فناوری ساده‌تر می‌توانستیم کار را انجام دهیم	۰۰۳
عدم آگاهی در زمینه پیش‌بینی حوادث غیرمترقبه طبیعی در طرح	اصلا به برق اضطراری فکر نکرده بودیم در حالی که از واجبات بود و باعث شد ما به همین علت ضرر کردیم	۰۰۴
عدم آگاهی در زمینه پیش‌بینی حوادث غیرمترقبه طبیعی در طرح	این زمستان چون برق اضطراری نداشتیم به علت برف ۱۰ میلیون تومان ضرر کردیم.	۰۰۵
عدم استفاده از مشاور خبره در هنگام تهیه طرح	اگر ما در اول طرح مشاوره داشتیم می‌توانست به ما کمک کند.	۰۰۶
عدم آگاهی در زمینه پیش‌بینی حوادث غیرمترقبه طبیعی در طرح	دانشجو از اتفاقات و ریسک‌هایی که در مسیر تولید ممکنه به آنها بربخورد آگاهی ندارد و جلو می‌رود بعد به مشکلی برمی‌خورد که قبلا اصلا درموردش اطلاعی نداشته و نمیدانسته نیاز هست به این موضوع هم توجه شود.	۰۰۷
عدم تجربه کافی در شروع طرح	کسی که طرح را برمی‌دارد تجربه کاری خاصی ندارد	۰۰۸
عدم استفاده از مشاور خبره در هنگام تهیه طرح	اینجا حتما به مشاور نیاز است مشاوره که کار عملی کرده باشد که واقعا بداند چه چیزهای اولیه واقعا نیاز هست در طرح اولیه ارائه شود.	۰۰۹
نیاز به مشاور خبره	در هر رشته لازمه یک نفر سوار کار شود.	۰۱۰
عدم آگاهی دانشجو از دلایل رد طرح پیشنهادی	طرح رد می‌شود و نمی‌گویند کجاش ایراد دارد	۰۱۱
تاخیر در شروع طرح به علت مشکلات اداری	در طرح‌ها مشکلات اداری داریم طرحی سال گذشته تصویب شده ولی به خاطر مسائل اداری شروع نشده	۰۱۲
عدم هزینه کرد به موقع سازمان	ما در ابتدا شروع کار خودمان هزینه کردیم ولی همه این امکان را ندارند.	۰۱۳
ناتوانی دانشجویان در نوشتن طرح پیشنهادی	برای کسی که با بازار کار نکرده و تجربه کاری ندارد احتمالا ناتوانی در نوشتن طرح ممکنه نگرانش کنه	۰۱۴
عدم بررسی صحیح و کامل طرح پیشنهادی توسط سازمان	طرحی را که ما نوشته بودیم خیلی مشکل داشت مثلا هزینه استهلاک و مدیریت و غیره را وارد نکرده بودیم با این حال طرح پذیرفته شد	۰۱۵
عدم آگاهی درباره ضروریات طرح پیشنهادی	همه چیز روی کاغذ درست بود اما وقتی گل شاخه بریده تولید می‌کنید حتما نیاز به سردخانه دارید چون شاخه‌ها چند روز طول میکشه برود بازار و حتی برخی گل‌ها تیمار بعد از برداشت در سرما دارند و این موضوع در طرح ما به علت عدم اطلاع از کار نیامده بود	۰۱۶
عدم آگاهی از فرایند تولید واقعی	ما فکر کردیم تعداد گل‌مان زیاد نیست پس نیاز به سردخانه نداریم و سریع می‌فروشیم	۰۱۷

کد	متن مصاحبه (نکات کلیدی)	کد اولیه
۰۱۸	در حالی که در گلخانه ۲۰۰ متری در روز ۳ تا ۴ شاخه زمان برداشتش هست و فردا دوباره ۳ شاخه و تعداد گل‌ها حداقل باید به بیست شاخه برسه تا یک دسته گل بشه و تازه کسی فقط یک دسته ۲۰ تایی از شما نمی‌خرند حداقل ۱۰ تا بسته باید داشته باشی تا بره بازار،	عدم توجه اقتصادی طرح به علت فضای محدود تولید
۰۱۹	تازه هزینه حمل و نقل هم هست که ۶۰ تا ۷۰ هزار تومان می‌شود.	عدم توجه به مراحل پس از تولید و اختصاص بودجه برای آنها در طرح
۰۲۰	طرح ما برای کسب تجربه خوب بود ولی صرفه اقتصادی نداشت	عدم توجه اقتصادی طرح
۰۲۱	من خودم گل فروشی دارم و گل‌ها را می‌برم برای گل فروشی خودم اگر کس دیگری این کار را شروع کرده بود تا الان شکست خورده بود.	عدم توجه به بازار فروش
۰۲۲	هر جا احساس شد مسیر را اشتباه اومدیم باید به ما کمک بشه مسیر را تغییر بدیم و به سمت درست بریم و باقی مسیر را خطا نریم	نیاز به حمایت و پشتیبانی برای اجرای طرح در مسیر صحیح
۰۲۳	در تاسیسات مشکل هست	مشکلات زیرساختی
۰۲۴	در امور اداری مشکل هست	مشکلات اداری
۰۲۵	نیاز نیست موسسه تعداد طرح‌ها را بالا ببره بلکه در همین طرح‌ها افراد را بیار کنار هم کار یادگیرند و اطلاعات ما استفاده کنند و تجربه اولیه کسب کنند	توجه بیشتر به کیفیت تا کمیت طرح‌ها
۰۲۶	۶ ماه به عنوان کارآموزی با ما همکاری می‌کردند و خودشون علاقمند به یادگیری بودند و حالا طرح خودشون را شروع کردند.	فراهم شدن شرایط کسب تجربه عملی برای دانشجویان علاقمند
۰۲۷	ما بیشتر اطلاعات مورد نیازمون را با سرچ کردن بدست می‌آوریم	کارآمد نبودن دروس تئوری
۰۲۸	بر اساس آزمایش و خطا کار را جلو می‌بریم قاعدتا در دوره تحصیل باید این موارد آموزش داده شود اما متأسفانه اینطور نیست	کارآمد نبودن دروس تئوری
۰۲۹	اساتید خیلی اطلاعاتی ندارند مثلاً در تولید حسن یوسف هیدروپونیک	اطلاعات ناکافی اساتید از مسائل واقعی تولید
۰۳۰	کیفیت کار ما بالاست و گلدانی را که بقیه ۱۵۰۰ تومان می‌فروشد ما راحت ۲۵۰۰ می‌فروشیم به خاطر کار علمی که انجام می‌دهیم.	توجه به تولید محصول با کیفیت
۰۳۱	توجه به بازار خیلی مهمه هرچقدر خوب تولید کنی نتونی بفروشی ارزش نداره.	ضرورت توجه به بازار فروش محصولات
۰۳۲	۲۰ درصد کار تولید و ۸۰ درصد فروشش.	ضرورت توجه به بازار فروش محصولات
۰۳۳	اگر روشی که ۴ ماه تولیدش وقت می‌بره را در دو ماه تولید کنی در هزینه‌ها صرفه‌جویی کردی	استفاده بهینه از نهاده‌ها
۰۳۴	دفعه اول ما مجبور بودیم نشا بخریم ولی برای دفعات بعد خودمان نشا تولید کردیم و ۳۵ درصد در هزینه‌ها صرفه‌جویی شد.	آگاهی از شیوه‌های کاهش هزینه‌های تولید
۰۳۵	به فکر تعاونی ایجاد کردن با دوستان هستیم اگر زمان تولید را هماهنگ کنیم می‌توانیم یک بار محصول به بازار بفرستیم که هزینه هرکس کاهش پیدا می‌کند	آگاهی از شیوه‌های کاهش هزینه‌های تولید
۰۳۶	یک غرفه در بازار محلاتی بگیریم و اجازه را تقسیم کنیم تا هزینه‌ها مون کاهش پیدا کنه.	آگاهی از شیوه‌های کاهش هزینه‌های تولید
۰۳۷	یکی از مشکلات نامگذاری طرح است	عدم آگاهی در انتخاب عنوان مناسب طرح
۰۳۸	شما ابتدا طرحی را با یک نام که از دور جذاب و سودآور تصویب کنید بعد در حین انجام کار و بعد از چند ماه متوجه بشید که محصول را اشتباه انتخاب کردین یا واقعیت	عدم شناخت بازار واقعی محصول تولیدی در زمان تهیه طرح

کد اولیه	متن مصاحبه (نکات کلیدی)	کد
	چیز دیگه بوده و محصول بازاری که فکر می‌کردین نداره و از این محصول نمی‌شود کسب درآمد کرد	
مشکلات اداری و آیین‌نامه‌های	اگر ابتدا محصول را اشتباه انتخاب کنی طی روند اداری باید طبق عنوان طرح تولید کنی که کار باصرفه نیست	۰۳۹
مشکلات اداری و آیین‌نامه‌های	اجازه میدن در کنار محصول طرح محصول دیگری را تولید کنی اما به هر حال این کار را سخت میکنه و نمی‌توانی کل زمین را به محصول جدید اختصاص بدی	۰۴۰
عدم آگاهی از انتخاب محصول مناسب برای تولید به علت عدم شناخت بازار	دانشجویی که در بازار کار نبوده نمیدونه چه محصولی را انتخاب کنه که تولیدش نتیجه داشته باشه	۰۴۱
عدم استفاده از مشاور خبره در هنگام تهیه طرح	کسی هم در ابتدا نیست که بیاد بگه این طرحی که شما نوشتین واقعا شدنیه یا نه.	۰۴۲
عدم تجربه کافی در شروع طرح	ریسک شروع کار بالا بود برای همین تصمیم گرفتیم اول در طرح آقای افشار همکاری کنیم اونجا عملی کار را یاد بگیریم و بعد خودم شروع کنم	۰۴۳
عدم توجه کافی به دروس عملی و کاربردی	بیشتر مطالب ارائه شده به ما در حد تئوری است	۰۴۴
عدم شناخت بازار واقعی	بازار را نمیشناسیم.	۰۴۵
عدم توجه کافی به دروس عملی و کاربردی	تغذیه در هیدروپونیک لازمه اما در درس‌ها توجه‌ای نمی‌شود.	۰۴۶
توجه به ویژگی‌های فردی دانشجویان برای درگیر شدن در طرح‌ها	افراد هم در تولید تاثیر داره از همه همیشه توقع داشت که توانایی درگیر کردن خودشان با تولید و بازار داشته باشند.	۰۴۷
عدم علاقه و انگیزه دانشجویان برای پیوستن به طرح	اینکه افراد میان تو این رشته و وارد این طرح‌ها نمی‌شوند برای این است که با علاقه انتخاب رشته نکردن فقط اومدن مدرکی بگیرن و برن	۰۴۸
هزینه کرد ناکافی سازمان در طرح	اول طرح ۳۰ میلیون تومانی بود اما تا تایید شد و به انجام رسید فقط ۱۰ میلیون تومان موسسه هزینه کرد.	۰۴۹
عدم حمایت و پشتیبانی لازم برای اجرای طرح	اصلا حمایتی را که لازم بود از ما بشه انجام نشد	۰۵۰
شکست در تولید به علت مشکلات زیرساختی	دفعه اول بارگذاری ۱۵۰ کیسه کپک زد چون سالنی که به ما داده بودن قبلش کود ورمی‌کمپوست تولید می‌کرد.	۰۵۱
عدم حمایت و پشتیبانی لازم در حین اجرای طرح	بعد از دو سال تازه مکان و سالن ما آباد شده و حالا می‌گن دیگه زمان طرح شما تمام شده.	۰۵۲
عدم پایبندی موسسه به تعهدات خود در تامین ابزار	هنوز هیتری که تایمر داشته باشه به ما ندادن در حالی که قرار بود بدن الان یه هیتر دادن که تایمر نداره که بدرد من نمیخوره من که همیشه در سالن نیستم هیتر را خاموش و روشن کنم و فقط وعده داده شد.	۰۵۳
عدم تجربه کافی در شروع طرح	بعد از سه دوره بارگذاری هنوز تولید محصول نداشتیم و فقط تجربه کسب کردیم.	۰۵۴
اطلاعات ناکافی اساتید از مسائل واقعی تولید	تجربه اساتید تجربه عملی نیست مخصوصا در تولید قارچ	۰۵۵
کارآمد نبودن دروس تئوری	من بیشتر به سالن‌دارهای بیرون مراجعه کردم و سعی کردم از آنها اطلاعات بگیرم.	۰۵۶
کارآمد نبودن دروس تئوری	کار عملی با درس تئوری زمین تا آسمان فرق میکنه.	۰۵۷

کد اولیه	متن مصاحبه (نکات کلیدی)	کد
عدم حمایت و پشتیبانی مالی و اداری به موقع از طرح ها	از همکاری موسسه راضی نیستم ما را نادیده می گیرند برای من سنگینه ما کارآفرین هستیم در حدی که می توانند باید ما را حمایت کنند ما فقط حمایت اداری میسیم اون هم نه در زمانی که نیاز داریم.	۰۵۸
کسب آگاهی از فرایند تولید واقعی و توجیه اقتصادی آن در ابتدای کار	در نوشتن طرح اولیه مشکلی نداشتم چون در این زمینه تحقیق کرده بودم فضا، هزینه کار را از صفر تا ۱۰۰ میدونستم	۰۵۹
توجه به تبلیغات و فروش در ابتدای طرح	برای فروش بروشورهایی با خواص خاص این قارچ تهیه کرده بودم و کار را آگاهانه شروع کردم	۰۶۰
توجه به بازار فروش	قارچ صدفی این قابلیت را داره تا کیلویی ۱۲ هزار تومان بفروش برسه.	۰۶۱
عدم پایبندی موسسه به تعهدات خود	وعده ای که نمی توانند عمل کنند را به ما ندهند که آدم تکلیف خودش را بداند.	۰۶۲
عدم توجیه اقتصادی طرح به علت فضای محدود تولید	فضای که برای این کار اختصاص داده شد یک اتاق ۱۰ متری هست که خیلی فضای کوچکی هست در این اتاق من ۵۴ تا آکواریوم زدم.	۰۶۳
هزینه کرد پایین موسسه در طرح پیشنهادی	کل هزینه ای که به ما دادن ۷ میلیون تومان بود که خیلی هزینه کمی بود.	۰۶۴
تجربه کار عملی در شروع طرح	من چکیده سالها تجربه سالن های حرفه ای را در این اتاق قرار دادم.	۰۶۵
عدم تامین بازار به عدم فضای محدود طرح	الان بازار از من از هر نوع ماهی ۱۰ هزارتا می خواد اما من تو اتاق ۱۰ متری نمی توانم تولید داشته باشم و نمی توانم بازارم را ساپورت کنم.	۰۶۶
در اختیار قرار ندادن فضای کافی برای طرح توسط موسسه	قرار بود به ما کمک بشه و فضای بیشتری در اختیارمون قرار داده بشه	۰۶۷
هزینه کرد پایین موسسه در طرح پیشنهادی	به نظرم اعتباری که موسسه میده خیلی کم	۰۶۸
در اختیار قرار ندادن فضای کافی برای طرح توسط موسسه	مکانی که در اختیار قرار میده خیلی کوچیکه	۰۶۹
عدم توجیه اقتصادی طرح	صرفه اقتصادی نداره اگر دانشجویی هم می خواد واردش بشه باید براش صرفه اقتصادی داشته باشه چون حجم کار و وقتی که شما می گذارید یکسانه و فرقی نداره.	۰۷۰
ناکافی بودن دروس تئوری و عملی تخصصی	متاسفانه دانش تئوری و عملی در زمینه پرورش ماهی زبنتی خیلی کمه و بیشتر برای شیلات هست.	۰۷۱
عدم حمایت و پشتیبانی زیرساختی به موقع از طرح	از ما حمایت لازم در سه، چهار روز اول که ماهی ریختیم نشد و برق نداشتم.	۰۷۲
عدم پایبندی موسسه به تعهدات خود در تامین مواد لازم	گفتن برای غذای ماهی کمک می کنیم و کمک نکردن و خودمان هزینه کردیم.	۰۷۳
عدم تجربه کافی در شروع طرح	اگر از قبل اطلاعاتی نداشتم و صفر بودیم نمی توانستیم کار را جلو ببریم.	۰۷۴
عدم تولید براساس نیاز مشتری	در ایران کپور بازار نداره و قرار بود خود مرکز کپورها را بردارد.	۰۷۵
عدم پایبندی موسسه به تعهدات خود	بیرون راحتتر کار می کنم چون خودم میدونم چکار می کنم و کسی قولی نداده که بعدا عمل نکنه	۰۷۶
مشکلات بازاریابی	مهمترین مشکل ما بازاریابی است.	۰۷۷
حمایت و پشتیبانی لازم از طرح ها	دانشجو باید حمایت شود حمایت درست شود و اگر حرفی می زنند به حرفشان عمل کنند.	۰۷۸

کد اولیه	متن مصاحبه (نکات کلیدی)	کد
	کسب تجربه عملی توسط دانشجویان	۰۷۹
	دو تا از دانشجویان کنار ما کار می‌کنند و کار یاد می‌گیرند مثل طریقه غذا دادن، طریقه ضد عفونی کردن و پرورش ماهی.	
	کمرنگ شدن آموزش‌های عملی و کاربردی	۰۸۰
	محور آموزش تغییر کرده الان باز دیده‌ها خیلی کم شده و با هزینه خودمان	
	عدم توجه به آموزش‌های کاربردی	۰۸۱
	بحث کاربردی خیلی ضعیف شده	
	کارآمد نبودن دروس تئوری	۰۸۲
	سطح علمی پایین آمده.	
	عدم توان رقابت با دلال‌ها	۰۸۳
	در فراوری پسته دلال‌ها از ما جلوترن و از یک دست می‌گیرن و از دست دیگه می‌فروشن.	
	توجه به کیفیت محصول تولیدی	۰۸۴
	برای ما مهم باغدار محصول خوب تولید کنه مثلا اینجا باغدارها در تنظیم دور آبیاری مشکل دارند و ما سعی می‌کنیم کمکشان کنیم.	
	فراهم نبودن زیرساخت‌ها	۰۸۵
	فراوری پسته کار زیاد دارد اما کارگاهها ضعیف هستند.	
	عدم توان رقابت با دلال‌ها	۰۸۶
	کارگاه ما سالی ۴۵۰ تن فراوری پسته دارد ما الان پسته را می‌خریم اما چون نقدینگی خوبی نداریم باغدارها به دلال‌ها می‌فروشن.	
	هزینه کرد پایین موسسه در طرح	۰۸۷
	بحث واقعا موضوع اعتبارت هست.	
	مشکلات دریافت وام از بانک	۰۸۸
	شرایط بانکی سخته و راحت نمیشه وام گرفت و بهره کار تولیدی را حداقل زیر ۱۰ درصد ببرند.	
	عدم توجه به آموزش‌های عملی	۰۸۹
	ما در کار عملی مشکل داریم. کلاس تئوری نیاز نداریم.	
	عدم توجه به آموزش‌های کاربردی به علت مشکلات مالی	۰۹۰
	اصلا بازدید نداریم که می‌گم به خاطر اعتبارات نیست وقتی خودمان می‌خواهیم هزینه بدیم می‌گفت مباحث حفاظتی و امنیتی هست و کلا بازدید کنسل میشه.	
	عدم تجربه کافی در شروع طرح	۰۹۱
	تجربه در کار ما مهم است و از صفر بخواه شروع کنی ریسک داره	
	عدم علاقه و انگیزه دانشجویان برای پیوستن به طرح	۰۹۲
	دانشجوها انگیزه ندارند و به آینده خوش بین نیستند.	
	کمرنگ شدن آموزش‌های عملی و کاربردی	۰۹۳
	آموزش‌ها کاربردی نیستند مثلا درباره تلقیح مصنوعی صحبتی میشه اما دوره عملی برای ما برگزار نمیشه در حالی که قبلا بوده.	
	ناکافی بودن آموزش‌های عملی	۰۹۴
	بخش کاربردی آموزش‌ها کم هست.	
	توجه به کاربردی بودن آموزش‌ها	۰۹۵
	علاقه اولیه مهمه اما اگر آموزش‌ها طوری نباشه بتوانی بری کار کنی خود انگیزه افراد میاد پایین.	

۴) کدگذاری محوری: در این مرحله کدهای اولیه به کدهای ثانویه تبدیل شدند. از آنجایی که هدف از مصاحبه‌های صورت گرفته بررسی نیازهای دانشجویان بود از کدهای اولیه مرتبط با مسائل و مشکلات دانشجویان در قالب کدهای ثانویه استخراج شد و سپس با مقایسه کدها مواردی که اشاره به یک جنبه مشترک پدیده مورد بررسی داشتند به عنوان یک مفهوم طبقه‌بندی شدند. همان طور که در جدول ۳ نشان داده شده است ۳۸ کد ثانویه در ۶ طبقه یا مفهوم قرار گرفتند.

۵) کدگذاری انتخابی: در این مرحله به مفاهیم بدست آمده، عنوان مقوله مشکلات دانشجویان طرح کار حین تحصیل اختصاص داده شد.

۶) مرحله بررسی روایی و پایایی پژوهش: در این مرحله نتایج بدست آمده (کدها و مفاهیم) با پژوهش‌های پیشین تطبیق داده شد و منجر به تأیید اطلاعات بدست آمده شد.

۷) اعتبار: در مرحله پایانی، پژوهشگر، برای تصریح کردن عقاید از یافته‌های پژوهشی و موثق نمودن یافته‌ها به جامعه مورد بررسی رجوع کرد و یافته‌های پژوهش توسط آنها تأیید شد.

جدول ۳: نتایج کدگذاری محوری

مفهوم	کد ثانویه
کمبود آموزش‌های عملی و کاربردی تخصصی و به روز	اطلاعات ناکافی اساتید از مسائل واقعی و عملی تولید عدم توجه به آموزش‌های عملی عدم توجه به آموزش‌های کاربردی کارآمد نبودن دروس تئوری کمرنگ شدن آموزش‌های عملی و کاربردی ناکافی بودن آموزش‌های عملی ناکافی بودن دروس تئوری و عملی تخصصی
مشکلات اداری و اجرای	تاخیر در شروع طرح به علت مشکلات اداری مشکلات اداری و آیین نامه‌های عدم آگاهی دانشجویان از دلایل رد طرح پیشنهادی عدم حمایت برای اجرای طرح در مسیر صحیح عدم حمایت و پشتیبانی اداری به موقع از طرح‌ها
فراهم نبودن زیرساخت‌های فیزیکی و مالی	در اختیار قرار ندادن فضای کافی برای طرح توسط موسسه شکست در تولید به علت مشکلات زیرساختی عدم تامین بازار به علت فضای محدود طرح عدم توجیه اقتصادی طرح به علت فضای محدود تولید عدم حمایت و پشتیبانی زیرساختی به موقع از طرح عدم هزینه کرد به موقع موسسه هزینه کرد پایین و ناکافی موسسه در طرح‌های پیشنهادی عدم پایبندی موسسه به تعهدات خود در تامین ابزار عدم پایبندی موسسه به تعهدات خود در تامین مواد لازم
عدم آگاهی در مورد نوشتن طرح‌های پیشنهادی کامل، کاربردی و واقعی	عدم استفاده از مشاور خبره در هنگام تهیه طرح عدم آگاهی از فرایند تولید واقعی در نوشتن طرح عدم آگاهی در انتخاب عنوان مناسب طرح عدم آگاهی در زمینه پیش‌بینی حوادث غیرمترقبه طبیعی در طرح عدم آگاهی درباره ضروریات طرح پیشنهادی عدم توجه به مراحل پس از تولید و اختصاص بودجه برای آنها در طرح عدم شناخت بازار واقعی محصول تولیدی در زمان تهیه طرح عدم بررسی صحیح و کامل طرح پیشنهادی توسط سازمان هزینه کرد غیرضروری در طرح به علت کم تجربگی
عدم شناخت بازار و نیاز واقعی مشتری	عدم آگاهی از انتخاب محصول مناسب برای تولید به علت عدم شناخت بازار عدم توان رقابت با دلال‌ها عدم توجه به بازار فروش عدم تولید براساس نیاز مشتری

عدم شناخت بازار واقعی	عدم شناخت بازار واقعی
عدم تجربه کافی دانشجویان در شروع طرح	عدم تجربه کافی دانشجویان در شروع طرح
عدم علاقه و انگیزه دانشجویان برای پیوستن به طرح	عدم علاقه و انگیزه دانشجویان برای پیوستن به طرح
عدم آمادگی عملی، مهارتی و روانی دانشجویان برای شروع طرح	ناتوانی دانشجویان در نوشتن طرح پیشنهادی

نتیجه گیری

توسعه کمی دانشگاه‌ها و واحدهای آموزش عالی بدون توجه به تخصص‌ها و مهارت‌های مورد نیاز بازار کار، پدیده‌ای است که در طول سال‌های اخیر در نظام آموزشی رخ داده است. این سیاست به همراه تقاضای روز افزون افراد جامعه برای گذراندن دوره‌های آموزش عالی باعث شکل‌گیری گروه‌های کثیری از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی شده است که کمتر می‌توانند علوم و مهارت‌های اکتسابی را در دنیای واقعی به کار گیرند. بنابراین تا زمانی که برنامه توسعه نیروی انسانی و مهارت‌های آموزشی و ظرفیت جذب دانشجویان براساس نیازهای بازار شکل نگیرد و رابطه بین بازارکار و بخش آموزشی اصلاح نشود نمی‌توان به بهبود این مشکل امیدوار بود. موسسه آموزش عالی علمی کاربردی وزارت جهاد کشاورزی به منظور تقویت جنبه‌های مهارتی آموزش کشاورزی طرح کار حین تحصیل را برای دانشجویان خود تعریف کرده است. از این رو پژوهش حاضر به بررسی مشکلات طرح کار حین تحصیل دانشجویان مراکز علمی و کاربردی جهاد کشاورزی جهت دستیابی به نیازهای آموزشی دانشجویان و به صورت کیفی انجام شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از فن تحلیل محتوای کیفی با رویکرد استقرایی، استخراج ۹۵ کد اولیه را به دنبال داشت که در ۶ مضمون اصلی قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد مشکلات دانشجویان طرح کار در حین تحصیل در شش مورد زیر خلاصه می‌شود.

۱. کمبود آموزش‌های عملی و کاربردی تخصصی و به روز
۲. مشکلات اداری و اجرایی طرح
۳. فراهم نبودن زیرساخت‌های فیزیکی و مالی طرح
۴. عدم آگاهی در مورد نوشتن طرح‌های پیشنهادی کامل، کاربردی و واقعی
۵. عدم شناخت بازار و نیاز واقعی مشتری
۶. عدم آمادگی عملی، مهارتی و روانی دانشجویان برای شروع طرح

با توجه به نتایج بدست آمده مشکلات اداری و اجرایی طرح، و فراهم نبودن زیرساخت‌های فیزیکی و مالی طرح هر چند از مشکلات اساسی دانشجویان درگیر در طرح می‌باشد از زمره مشکلات و نیازهای آموزشی دانشجویان نبوده و لازم است از طرف سایر بخش‌های موسسه جهت رفع و بهبود آنها اقدام شود. چهار مشکل کمبود آموزش‌های عملی و کاربردی تخصصی و به روز، عدم آگاهی در مورد نوشتن طرح‌های پیشنهادی کامل، کاربردی و واقعی، عدم شناخت بازار و نیاز واقعی مشتری، و عدم آمادگی عملی، مهارتی و روانی دانشجویان برای شروع طرح از جمله مشکلاتی است که می‌توان با برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت و تک‌درس جهت رفع آنها گامی برداشت. چنانچه فائو (۲۰۱۴) علاوه بر افزایش آگاهی جوانان نسبت به تکنیک‌های تولیدی و دانش فنی، دسترسی به اطلاعات امور مالی، بازاریابی و نوشتن طرح کسب و کار را از نیازهای اساسی جوانان بیان کرده و آنها را ملزومات موفقیت جوانان در بخش کشاورزی مطرح می‌کند نتایج بررسی فائو در کامبوج نشان داده با شرکت دانشجویان در یک دوره آموزشی مدیریت و توسعه کسب و کار کشاورزی و فراهم کردن شرایط مهارت آموزی برای دانشجویان اکثر آنها بعد از پایان دوره، کسب و کار کشاورزی خود را راه اندازی کرده اند. از این رو اجرای آموزش‌هایی با عنوان‌های زیر برای این دانشجویان پیشنهاد می‌گردد:

- برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه بازاریابی و بازاریابی محصولات کشاورزی
- برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه راه اندازی و مدیریت واحد تولیدی-اقتصادی (کسب و کار)

- برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه کانالها و روش‌های دسترسی به محتوای اطلاعات و منابع اطلاعاتی

مراجع

- بصام، جلال الدین. (بهار ۱۳۹۶). طرح‌های کار حین تحصیل دانشجویان رشته‌های علمی کاربردی کشاورزی عامل ایجاد اعتماد به نفس و شخصیت اجتماعی. فصلنامه تخصصی موسسه آموزش عالی علمی کاربردی و مهارتی جهاد کشاورزی. شماره ۱.
- بصام، جلال الدین. (تابستان ۱۳۹۶). آموزش برای زندگی. فصلنامه تخصصی موسسه آموزش عالی علمی کاربردی و مهارتی جهاد کشاورزی. شماره ۲.
- خدری، قاسم. (پاییز و زمستان ۱۳۹۶). ایجاد یک فضای رقابتی سالم بین دانشجویان با اجرای طرح‌های کار حین تحصیل کشاورزی. فصلنامه تخصصی موسسه آموزش عالی علمی کاربردی و مهارتی جهاد کشاورزی. شماره ۳.
- دادمان، میترا. (۱۳۸۲). نیاز آموزشی و اهمیت آن در آموزش، مجله آموزش در علوم پزشکی، دوره ۳، شماره ۱۰، ۴۵-۴۶.
- عادل مهربان، مرضیه. (۱۳۹۴). مروری بر تحلیل محتوای کیفی و کاربرد آن در پژوهش. دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان. اصفهان.
- علیپور، حسن. تورجی، محمدرضا. (۱۳۹۲). بررسی نیازهای آموزشی اعضای تعاونی‌های پرورش دهندگان ماهیان گرم‌آبی، مجله علمی شیلات ایران، دوره ۲۲، شماره ۳، ۱۰۳-۱۱۶.
- میرگوهر، مجید، موحد محمدی، حمید. (۱۳۸۷). بررسی و اولویت بندی نیازهای آموزشی و ترویجی کشاورزان با استفاده از رویکرد سنجش اختلافی سطح دانش فنی و میزان کاربرد آن، علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران، جلد ۴، شماره ۱.
- FAO. (2014). Youth and agriculture: key challenges and concrete solutions. Swedish International Development Cooperation Agency (Sida). <http://www.fao.org/3/a-i3947e.pdf>
- Jake, S.M. (2006). *Utility of Qualitative Research Findings in Evidence-based Public Health Practice*. Public Health Nursing, 23(3), pp.277-283.
- Livanos, I. (2009). "The Relationship between Higher Education and Labor Market in Greece: the Weakest Link?" Institute for Employment Research, University of Warwick.
- Paisley, C. (2012). Skill gaps in formal higher agricultural education: a youth perspective. Background paper for the Future Agriculture Conference on Young People, Farming and Food: The Future of the Agrifood Sector in Africa.
- UNESCO. (2012), Education and Skills for Inclusive and Sustainable Development beyond 2015. http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/Think%20Pieces/4_education.pdf.